

PESTICIDAS NO AGRO: UN INIMIGO SILENCIOSO PARA A SAÚDE DAS MULLERES LABREGAS

A UTILIZACIÓN DE AGROTÓXICOS NA AGRICULTURA

introducidos coa mal chamada revolución verde, converteuse nunha ameaza para a saúde das mulleres labregas, que afrontan un maior risco de desenvolver enfermidades crónicas e trastornos reprodutivos. En Galiza, onde o sector agrícola é vital para a economía, esta problemática ten especial relevancia, afectando a miles de mulleres que traballan no agro.

Impacto do uso de pesticidas na agricultura

Segundo datos do Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, en 2021 utilizáronse máis de 30.000 toneladas de produtos fitosanitarios no país. Aínda que existen regulacións para controlar o seu uso, a exposición a estes químicos segue sendo un risco latente para a saúde das persoas labregas, particularmente para as mulleres, que debido a factores biolóxicos e socioeconómicos, se atopan nunha situación de maior vulnerabilidade.

É importante destacar que existen outras formas de producir alimentos sen recorrer ao uso de pesticidas químicos. A agroecoloxía defende unha maneira de producir baseada no respecto ao medio ambiente, ás persoas e ás relacións entre ambos. Este enfoque promove prácticas agrícolas sostibles que coidan os ecosistemas e favorecen a saúde tanto das produtoras como das consumidoras.

Achados preocupantes

Diversos estudos científicos revelaron un aumento preocupante na incidencia de enfermidades graves entre as labregas expostas a pesticidas. Investigacións do Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo (INSST, 2015) asociaron esta exposición cun maior risco de desenvolver cancro de mama en comparación coa poboación xeral. Así mesmo, a Revista Española de Saúde Pública asociaron esta exposición cun maior risco de cancro de mama, abortos espontáneos e menopausa precoz.

Ademais, en diversos estudos científicos observouse un incremento nos casos de enfermidades neurolóxicas, respiratorias e alteracións hormonais entre as mulleres expostas a estes químicos no sector agropecuario. Polo que é urxente tomar medidas para protexer a saúde das mulleres labregas. Afondar na investigación sobre as diferenzas de sexo na saúde é un paso esencial cara unha atención médica máis precisa e eficaz.

Para garantir a saúde das produtoras e das consumidoras, é esencial avanzar cara a outros modelos de produción máis sostibles coas persoas e co territorio, que non nos enfermen. A promoción da agricultura ecolóxica e a agroecolóxica, así como o fomento do consumo local e de proximidade, son alternativas que contribúen a reducir o uso de pesticidas e a exposición a estes químicos.

Factores de risco e vulnerabilidade

As mulleres labregas poden estar expostas a pesticidas a través de a inhalación, o contacto coa pel e a inxestión accidental. Existen riscos específicos que aumentan a súa vulnerabilidade:

- A pel das mulleres tende a ser máis fina e sensible, o que a fai máis susceptible á irritación, ás reaccións alérxicas e ás queimaduras químicas. Dita sensibilidade aumenta durante o embarazo e a lactación, aumentando tamén o risco de absorción de substancias químicas que afecten o feto ou bebé lactante.
- A exposición repetida a substancias cáusticas e corrosivas pode provocar danos crónicos na pel.
- A exposición prolongada a certos pesticidas e químicos agrícolas pode precipitar unha menopausa precoz.

A precariedade laboral e a informalidade no sector agrario galego aumentan a vulnerabilidade das mulleres, que a miúdo traballan sen contrato e sen acceso a dereitos laborais básicos, como a baixa por maternidade ou a atención médica adecuada.

É preocupante a escaseza de información clara e veraz sobre os efectos a curto e longo prazo da exposición a pesticidas, tanto por inhalación como por consumo.

Medidas urxentes para protexer as mulleres labregas en Galiza

- Establecer programas de investigación que analicen os niveis de exposición a pesticidas nas mulleres labregas galegas, tanto de forma directa (no campo) como a indirecta (a través da auga, alimentos, etc.).
- Impulsar un cambio cara a prácticas agrícolas que minimicen o uso de pesticidas químicos. A agricultura ecolóxica e agroecolóxica ofrecen alternativas máis seguras para a saúde das traballadoras, das consumidoras e o ambiente.
- As mulleres deben coñecer os riscos aos que se enfrontan e como protexerse.
- Non abonda con coñecer os riscos, hai que previlos.
- Cómpre aumentar a vixilancia e o control do cumprimento das normativas sobre o uso de pesticidas e a protección da saúde das labregas.
- Garantir que as mulleres agricultoras teñan acceso a servizos de saúde de calidade, incluíndo programas de detección temperá e tratamento de enfermidades relacionadas coa exposición a pesticidas.

É crucial que estas mulleres coñezan os riscos específicos aos que están expostas e tomen as medidas preventivas necesarias para protexer a súa saúde. A prevención é a clave para evitar accidentes e enfermidades laborais.

PODEMOS CONTRIBUIR A MELLORAR AS
CONDICIÓN DE TRABAJO
E CALIDADE DE VIDA
DAS NOSAS LABREGAS

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
EMPREGO, COMERCIO
E EMIGRACIÓN